

BISPE- BJERG

Bispebjerg hed engang Biszebiereg, det vil sige bakken, hvor køerne bisser. Når køer bisser, løber de vildt omkring, og det var der netop god plads til på den højtliggende Bispebjerg Bakke, før København bredte sig helt herud.

Det landlige præg fortog sig gradvist, da Bispebjerg Kirkegård og Bispebjerg Hospital blev anlagt på bakken i henholdsvis 1903 og 1913.

Mellem Første Verdenskrig og Anden Verdenskrig skød nye, store etagebyggerier op på køernes gamle græsningsarealer. Det var sociale boligselskaber, der opførte dem, og datidens bedste arkitekter, som tegnede dem. Lejlighederne var designet ud fra en familievenlig funktionalisme med lys, luft og grønne arealer omkring sig. Fra 1940 har Grundtvigskirken været den mest dominerende bygning på Bispebjerg Bakke – man ser dens karakteristiske takkede tårn på lang afstand.

Længere oppe i tiden, i 1990'erne, har Bispebjerg gjort sig bemærket ved at være et af de første kvarterer i København, der fik et såkaldt kvarterløft og blev renoveret.

Bydelen har meget grønt at byde på og er dermed et godt udflugtsmål.

BISPEBJERG KIRKEGÅRD

Bispebjerg Kirkegård er en stor, smuk og grøn oase med lange, åbne alléer og et net af grønne stier, der krydser hinanden. Her er både stilhed og fuglesang, som kan få pulsen ned hos de fleste. Kirkegården er ikke som sådan en offentligt park, men et sted, hvor du kan nyde en fredelig gåtur eller slå dig ned på en af bænkerne langs stierne.

Bispebjerg Kirkegård blev anlagt i 1903 og er dermed den yngste af Københavns Kommunes fem kirkegårde. På din vej rundt i området finder du mange urnegravsteder, som vidner om den nye begravelsesform, kremation, som blev taget i brug i begyndelsen af 1900-tallet. Se blandt andet den store, smukke askefællesgrav mod Rådvalsvej og kirkegårdens kolumbarium, det vil sige urnehallen, hvor urnerne står på hylder, ved hovedindgangen mod Frederiksborgvej.

På kirkegården findes en række begravelsesafsnit for særlige befolkningsgrupper, for eksempel en russisk, svensk, katolsk og muslimsk del. Et antal frihedskæmpere fra Anden Verdenskrig er også

begravet her, og der findes desuden en mindelund over faldne danske politifolk fra samme krig.

Blandt de kendte danskere, som er begravet på Bispebjerg Kirkegård, er skuespillerne Ib Schønberg (1902-1955) og Bodil Udsen (1925-2008), forfatterne Amalie Skram (1846-1905) og Johannes V. Jensen (1873-1950) og billedhuggeren Vilhelm Bissen (1836-1913).

FOR DIG MED BØRN ●●

I det gamle kapel og krematorium med den karakteristiske kuppel er der i dag indrettet et nyt og anderledes kulturhus for projektet Dans i Nordvest. Projektet ledes af Uppercut Danseteater og har til formål at få beboerne i lokalområdet – i dette tilfælde børn og unge – til at stifte bekendtskab med forskellige former for dans som udtryksmiddel.

FOR DIG, DER ELSKER KUNST OG KULTUR
Gravmælerne på Bispebjerg Kirkegård repræsenterer et bredt udsnit af begravelseskunsten fra begyndelsen af 1900-tallet til vore dage.

✿ Her er både stilhed og fuglesang, som kan få pulsen ned hos de fleste

Udover gravmælerne kan du blandt andet finde følgende andre monumenter rundt omkring på kirkegården:

- Fællesmonumentet på den gamle askefællesgrav, tegnet af arkitekt Holger Jacobsen og opstillet i 1926
- Fællesmonumentet på den ny askefællesgrav, Nøgen ung mand, skabt af billedhuggeren Knud Nølle og opstillet i 1960
- Mindesmærket for de faldne den 29. august 1943 og 19. september 1944, skabt af billedhuggeren Povl Søndergaard og opstillet i 1974
- Den store røkkesten, Stemmningen, ved den nye askefællesgrav, skabt af billedhuggeren Preben Boye og opstillet i 2003
- Mathiliius Schack Ejos (1887-1948) Fra døden til genopstandelsen (1944)

FOR DIG, DER ELSKER NATUR

Kirkegårdens mange smukke alléer, heriblandt den lange poppelallé, er et flot syn med de lige linjer, som de danner i det store, grønne hele. Fra poppelalléen kan du se helt til Utterslev

Mose, som du også kan komme hen til ved at følge denne vej. På kirkegården findes desuden markante alléer af avnbøg, smukke anlæg med blomster og store, grønne plæner.

FAKTA

Læs mere om **Bispebjerg Kirkegård** på www.bispebjerg-kirkegaard.dk

Der er gratis rundvisninger på kirkegården hver sommer, se det aktuelle program på www.kk.dk/kirkegaardsvandring

Uppercut Danseteaters projekt

Dans i Nordvest: www.uppercutdown.dk

ÅBNINGSTIDER

1. april til 30. september, kl. 07.00-22.00
1. oktober til 31. marts, kl. 07.00-19.00

Læs mere på www.kk.dk/grønneområder

LERSØ- PARKEN

I Lersøparken er der virkelig plads til at boltre sig på grønne vidder. Den fredede park rummer både en legeplads, store fodboldbaner og en af Københavns bredeste kælkebakker, når vejret er til den slags aktiviteter. Uden for Bispebjerg Hospitals hovedindgang har du en flot udsigt over området og store dele af byen.

Lersøparken har fået sit navn efter den gamle, udtørrede Lersø, der engang strakte sig fra Nørrebrogade til Lyngbyvej. Lersøen var en af de få naturligt opståede søer på Østerbro, men den groede til som mose og blev i løbet af 1800-tallet helt tørlagt og fyldt med byggematerialer. Omkring år 1900 var Lersø-området stadig et vildt morads, hvor "lersøbøllerne" holdt til i huler og hytter. En del af området blev så i årene 1908-1913 lavet til et offentligt anlæg, under navnet Lersøparken.

FOR DIG MED BØRN ●●

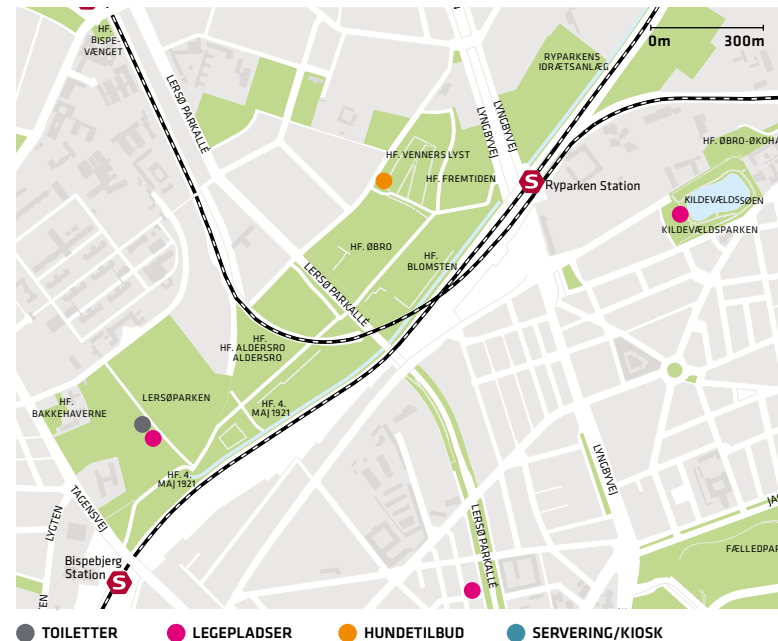
Der findes tre såkaldte skolehaver i parken – grønne oaser, hvor lokale børn kan få indblik i naturens gang. De frodige skolehaver er gemt

bag tjørnehække og gemmer på klatretæer og krydderurter, gulerødder, æbler og eventyr. Skolehaverne er en fritidsaktivitet, der udbydes via skolerne, og initiativet findes i mange andre lande. Selv Det Hvide Hus i USA har afgivet en bid af deres have til dyrkning af grøntsager i samarbejde med en lokal skole.

Legepladsen i Lersøparken er et besøg værd. Prøv for eksempel tårnet, rutsjebanen, armgangsbroen, kravenettet, kolbøttestængerne og sandkassen med kageborde og balanceredskaer. På fodboldbanerne ved siden af legepladsen kan man naturligvis også slå sig løs, med eller uden børn.

FOR DIG, DER ELSKER NATUR

Gennem Lersøparken løber den grønne cykelrute, der krydser København. Den fører dig også gennem Kolonihaveparken ved siden af Lersøparken og enten mod Nørrebro eller videre nordpå ud af byen. Også den afmærkede motionsrute, Byens Grønne Puls, krydser Lersøparken. Her kan du løbe, gå stavgang, cykle mv.

✿ Skolehaverne gemmer på klatretæer og krydderurter, gulerødder, æbler og eventyr

Der er planer om at genåbne Lygte Å, som er rørlagt og løber neden under parken. Det vil berige områdets fugleliv og bidrage til den vilde flora og fauna.

VIDSTE DU ...
at de første baptister i Danmark blev døbt i Lersøen? Det skete den 27. oktober 1839. Den 30. oktober samme år blev den første baptistmenighed i Danmark, Daabsmenigheden i Kjøbenhavn, stiftet. Baptisterne er et af de ældste protestantiske kirkesamfund i verden.

FAKTA

AKTIVITETER

Fodboldtræning, for eksempel ved

Bispebjerg Boldklub:

www.bispebjergboldklub.dk

Hundetræning: **Dansk Agility Forening:**

www.agility-kbh.dk

Karens Hus, et fredfyldt, økologisk

udstillings- og inspirationshus med

sansehave: www.kubik.kk.dk/karens-hus

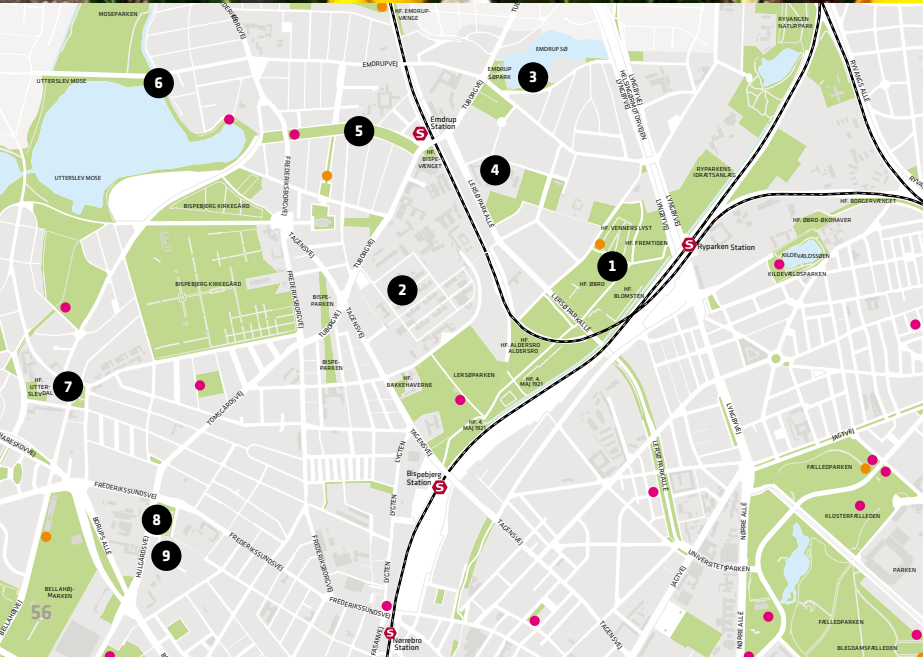
Lersøparkens Skolehaver:

www.kbhskolehaver.dk

Læs mere på www.kk.dk/grønneområder

SMÅ PARKER BISPEBJERG

OVERSIGT

1 KOLONIHAVEPARKEN

Kolonihaveområdet ved siden af Lersøparken er både et offentligt og et privat rum. Den grønne cykelrute skærer igennem arealet, som er organiseret i seks haveforeninger med i alt 398 haver. Du kan frit bevæge dig gennem området, som oses af mormors kolonihave. Imellem kolonihaverne findes mindre grønne pletter, som inviterer til picnic.

2 BISPEBJERG HOSPITALS HAVE

Bispebjerg Hospital blev opført i 1913 og tegnet af arkitekten bag Københavns Rådhus, Martin Nyrop (1849-1921). I midten af hospitalet blev et klassisk haveanlæg anlagt. Det minder lidt om et campus-område i en universitetsby – et mini-Oxford i København. De smukke haver er med til at gøre arealet til en grøn oase, hvor man kan søge ro og helbredelse.

På den øverste terrasse mellem de gamle pavilloner i hospitalets indre anlæg står en miniudgave af Gefionspringvandet, som ellers kan ses i Churchillparken ved Kastellet. Lille Gefion er skabt af billedhuggeren Anders J. Bundgård (1864-1937) i 1901 og fylder en sjettedel af det store springvand. Der findes også en del andre skulpturer på hospitalsområdet, for eksempel billedhuggeren Hanne Varmings (f. 1939) herlige, uformelige Kone på kasse fra 1990.

3 EMDRUP SØ OG EMDRUP SØPARK

I Emdrup Søpark er der bænke, du kan slappe af på, mens resten af verden suser forbi i trafikken på Tuborgvej og Lyngbyvej ved siden af. Søen får sit vand fra Utterslev Mose og Gentofte Sø og blev dannet helt tilbage i 1550, da man opdæmmede Emdrup Bæk. Vandet ledes videre herfra ind til Københavns indre søer. Når Emdrup Sø fryser til om vint-

ren, kan du løbe på skøjter her (hold øje med skiltningen), og omkring søen er der store, træfyldte plæner, der er egnede til gåture og hundeluftning.

4 EMDRUP BAD

Emdrup Bad ligger i det grønne område ved Lersø Parkallé, er overdækket med glastag og har grønne udenomsarealer med soppebassin og trampolin. I svømmehallen er der et bassin for de mindste og et 25-meter-bassin for de lidt ældre.

5 BISPEBJERG PARKALLÉ

Den store, nyrenoverede legeplads på Bispebjerg Parkallé, som ligger på det grønne parkstrøg af samme navn, kaldes også Elefantlegepladsen på grund af den populære rutsjebane med elefanthovedet. Legepladsen er udstyret med et stort asfaltareal med basketballbane, en stor sandkasse, gynger, vippe, legehus, bordtennis, græsareal med klatreborg, soppesø og boldvæg.

Det grønne parkstrøg ved Bispebjerg Parkallé er naturligvis også velegnet til andre, rekreative aktiviteter. Her kan du for eksempel gå tur mellem asketræer, fuglekirsebær og bredtvoksende tjørn med et dejligt kig mod Grundtvigskirken.

6 KUNSTNERBYEN VED UTTERSLEV MOSE OG VIGGO SØ

Billedhuggerne Povl Søndergaard (1905-1986) (blandt andet kendt for sin store Knud Rasmussen-statue ved Øresund), Johan Galster (1910-1997) og arkitekten Viggo Møller Jensen (1907-2003) mødtes i begyndelsen af 1940'erne og fik en god idé: De ville opføre billige kunstnerboliger med atelier i Københavns Nordvestkvarter. Atelierhusene kom til at ligge på Grønmose Allé 21-49 ved Utterslev Mose rundt om en lille sø, Viggo Sø, der er opkaldt efter arkitekten. Husene blev opført i 1943 og fredet i 1990.

Hvert år i september holder Atelierhusene åbent hus, hvor der er mulighed for at se de herboende kunstners værker. Ved besøget støder man måske på keramikeren Ursula Munch-Petersen (f. 1937), der har produceret Royal Copenhagens fajancestel Ursula. Hun er fast beboer i Kunstnerbyen.

7 UTTERSLEV TORV

Engang var Utterslev en landsby, og torvet og gadekæret centrum for bønderne i den. Med renoveringen af Utterslev Torv i begyndelsen af 2000'erne har ideen været at genskabe dette centrum for områdets beboere. Her er paradisæbler i blomst, en stenhave, slyngede hække, plæner med krokus i og et træ, der står midt i en sti. Ved gadekæret dypper piletræerne grenene i vandet, og ude i midten af søen er der blomstrende åkander, når den rette årstid byder sig.

Gadekæret er et af de "ægte" vandhuller i København, som kan ses på gamle kort helt tilbage fra 1100-1200-tallet. Her må du gerne skøjte, når isen meldes sikker om vinteren (hold øje med skiltningen).

En årlig tilbagevendende begivenhed på torvet er den hyggelige og sjove markedsdag i maj eller juni. Her kan du opleve gøgl, musik, teater, boder, loppemarked og konkurrencer. Huset Sokkelundlille fra 1770, der ligger midt på torvet, fungerer i dag som børnekulturhus.

8 HULGÅRDS PLADS

På Hulgårds Plads ligger en grøn oase i form af en bemanded legeplads. Her er fodboldtræning, hobbyværksted, kagebagning, filmfremvisning, lektiehjælp og meget mere – også i de indendørs lokaliteter, der ligger ved legepladsen. Du og dine børn kan også lege naturdetekterer og undersøge byens dyr, planter, vejr, klima, fugle, insekter og miljø og lave mad på bål. Dette er et specielt tilbud til børnefamilier og institutioner. Ring til den legeplads, hvor I vil lege naturdetekterer, og book en taske med materialer, lege, konkurrencer og opskrifter på lækker bålmad.

Tilbuddet gælder på legepladserne på Hulgårds Plads, Christianshavns Vold, Hans Tavsens Park (øst), Nørrebroparken og Nørager Plads.

www.kk.dk/naturvejledning

9 NORDVESTPARKEN

Københavns Nordvestkvarter har fået en ny og moderne park i firkanten mellem Hulgårdsvej, Frederikssundsvej, Stærevej og Ørnevej. I parken er der plantet mange forskellige træer – over 70 arter – og fra græshøjen kan du skue ud over hele floraen. Temaet i Nordvestparken er Mælkevejen, så her er både masser af stjerner og farverig belysning. Den specielle og glade gadebelysning har vundet Den Danske Lyspris 2010, som uddeles af Dansk Center for Lys.

Stisystemet tværs igennem parken snor sig som en mælkevej og indbyder til både bevægelse og leg, ophold og poesi – på asfalten kan du nemlig læse håndskrevne børnedigte. Her er også mulighed for at koble af ved de små oaser af stjerneformede bænke eller griller, lege på hinkeruder eller kigge på stjernebilleder gennem stjerneikkertten.

